

Samanumtøka

Veðurlagsdagurin 2026

Tema: Ávirkan - verandi og væntandi ávirkan av
veðurlagsbroytingum í Føroyum

Alment tiltak týsdagin 22. apríl 2026
Kongshøll, Tórshavn

Tórshavn, juni 2026

Innihaldsyvirlit

Innihaldsyvirlit	1
Innleiðing	2
Skrá fyri Veðurlagsdagin 2026	4
Vælkomin	5
Innleiðing	7
Samandráttir av framløgum	7
Veðrið í 2025 - samanborið við seinasta klimanormal.....	7
Globale klimaforandringar – fra forskning til handling.....	9
Veðurlagsbroytingar og lívið í havinum	10
Hvussu ein heitari heimur ávirkar regn í Norðuratlantiska økinum.....	12
Tilmæli um hækkandi vatnstøðu	13
Metadátugrunnurin fyri náttúru- og umhvørvisdátur - veðurlagsdátur.....	14
Uppgerð av vakstrarhúsgassi, 1990-2025	15
Samantøka	16
Tilfar	17

Lagt til rættis: Umhvørvisstovan, Havstovan, Jarðfeingi, Tjóðsavnið, Landsverk, Hagstova Føroya og Veðurstova Føroya, FIRUM og Fróðskaparsetur Føroya.

Ritstjóri: Maria Gunnleivsdóttir Hansen

Útgevandi: Umhvørvisstovan

Ár: 2026

Loyvt er at nýta tilfarið úr ritinum, um bert keldan verður upplýst.

ISBN nr.: 978-99972-50-14-8

Innleiðing

Á ársins Veðurlagsdegi í Kongshøll 22. apríl 2026 varð ljós aftur varpað á veður og viðurskifti viðvíkjandi veðurlagsbroytingum, og hvat vit vita ítøkiliga um støðuna í Føroyum. Ritið, sum tú her lesur, er ein samanumtøka av Veðurlagsdegnum 2026 við m.a. samandráttum av øllum framløgunum.

Í ár var **ávirkan** valt sum tema, og snúðu fleiri av framløgunum seg tí um júst ávirkan. Í hvønn mun eru Føroyar raktar av veðurlagsbroytingum? Hvør ávirkan er væntandi? Hvussu viðkvæmar eru Føroyar?

Tema fyri Veðurlagsdegnum 2026:

Ávirkan - verandi og væntandi ávirkan av veðurlagsbroytingum í Føroyum

Við orðinum ávirkan (en: impact) meinast vanliga við ávirkan á lív, lívsgrundarlag, heilsu, vistfrøði, búskap, samfeløg, mentanir, tænastr, undirstøðukervi og árin, sum stava frá sínámillum ávirkan millum veðurlagsbroytingar - ella ógvusligum veðurlagshendingum - og viðbrekni hjá skipanunum.

Kring allan heim eru lond og fólk, sum eru rakt av veðurlagsbroytingum, og nógv verður granskað í, hvørja ávirkan broytt veðurlag hevur á bæði náttúrligar og mannaskaptar skipanir.

Ein týðilig ávirkan í Føroyum er hækkandi vatnstøða. Út frá vatnstøðumátingum, sum Danmarks Meteorologiske Institut hevur gjørt í Havn seinastu hálvu øldina, og út frá fylgisveinamátingum sæst, at vatnstøðan við Føroyar er hækkað 10 cm seinastu 30 árin. Sambært forsøgnum verður vatnstøðan í Føroyum millum 38 og 68 cm hægri í 2100, t.e. um 75 ár. Stovnarnir, sum fyriskipa Veðurlagsdagin, hava orðað eitt tilmæli, sum varð sent viðkomandi myndugleikum í vár, saman við einum fylgiskjali, har greitt verður frá fakliga grundarlagnum undir tilmælinum, [les her](#). Sí eisini s. 13.

Økti sjóvarhitin kring Føroyar hevur longu havt ávirkan á lív í havinum (sí eisini sí s. 10-11):

- Toskur í norðara økinum á føroyska landgrunninum er bæði fluttur eystureftir í kaldari øki og gýtir umleið ein mánað fyrr samanborið við eldri lýsingar.
- Kanningar benda á, at nebbasild kann vera nær við sítt ovara hitamark, har sjálvt smáar hitaøkingar kunnu hava stórar avleiðingar fyri orkugoymslur og yvirlivlisi.
- Gýtingin hjá reyðæti síðst í apríl er minkað.

Eisini varð á Veðurlagsdegnum í ár komið inn á, at føroyska veðurlagið broytist ella tykist at vera fyri broytingum:

- Veðurstovan vísti á, at veðrið í 2025, samanborið við nýggjasta klimanormalin, var lutfalsliga lýtt, turt og stilt. Hitamátingar, avfalsmátingar og vindmátingar í 2025 vístu allar ein kláran tendens til, at so var (sí eisini s. 7).
- Í framløguni hjá Andreu Vang, Keypmannahavnar Universitet, um, hvussu ein heitari heimur ávirkar regn í Norðuratlantiska økinum, var niðurstøðan, at tá tað regnar, tá regnar tað meira (sí eisini s. 12).

Sjey tilmæli frá Veðurlagsdegnum 2026

- 1. At halda áfram at gera veðurmátningar fyri Føroyar og viðgera tey á best møguligan hátt (sí eisini s. 8).*
- 2. At framhaldandi hava yvirvøku av hita, havstreymum og lívfrøðiligum broytingum í sjónum (serliga av æti, gýting og tilgongd av fiski) fyri soleiðis at fáa langar tíðarrøðir, sum eru alneyðugar fyri at skilja og meta um framtíðar ávirkan av veðurlagsbroytingum á føroyska havumhvørvið (sí eisini s. 10-11).*
- 3. At kanna avfalsmynstur og sirkulatióin nærri við modellum við hægri upploysn (sí eisini s. 12).*
- 4. At orða eina landsætlan fyri tillagingar til veðurlagsbroytingar við greiðum málum og atliti m.a. fyri bygging og útbygging í økjum fram við sjónum (sí eisini s. 13).*
- 5. At avvarðandi byggimyndugleikar, bæði land og kommunur, gera eina langskygda váðameting í sambandi við allar byggingar og útbyggingar í økjum fram við sjónum (sí eisini s. 13).*
- 6. At allar náttúru- og umhvørvisdátur verða skrásettar í meta-dátugrunninum (sí eisini s. 14).*
- 7. At gera eitt føroyskt veðurlagsatlas (sí eisini s. 16).*

Les nærri í frágreiðingini um øll hesi viðurskifti, sum tilmælini eru um.

Veðurlagsdagurin er eitt afturvendandi tiltak, sum verður fyriskipað av einum veðurlagsbólki, sum Umhvørvisstovan tók stig til í 2022, og sum seinastu árin hevur verið mannaður við hesum limum: Sólva Jacobsen/Karin Margretha Húsgarð Larsen frá Havstovuni, Bárður A. Niclasen frá Veðurstovu Føroya, Áki Vang frá Tjóðsavninum, Eyð Maritudóttir Grønadal frá Hagstovuni, Sølvi Sjúrdarson frá Landsverki, Lis Mortensen og Bartal Højgaard frá Jarðfeingi, Sigurd Christiansen frá Fróðskaparsetri Føroya, Sissal Vágshøg Erenbjerg frá FIRUM og Sigurð í Jákupsstovu, Báru Akselsdóttir Haraldsen, Katrin Hoydal, Hergeir Teitsson og Maria Gunnleivsdóttir Hansen frá Umhvørvisstovuni.

Fyriskipararnir ynskja við hesi samanumtøku frá Veðurlagsdegnum 2026, at tilfar og vitan, sum varð lagt fram, er alment, soleiðis, at áhugað kunnu fáa betri innlit og atgongd til dátur og tíðarrøðir, sum á einhvønn hátt lýsa føroyska veðurlagið og veðurlagsbroytingar.

Øll eru vælkomn at seta seg í samband við Umhvørvisstovuna us@us.fo ella limir í arbeiðsbólkinum við spurningum ella viðmerkingum.

Vegna arbeiðsbólkin

Umhvørvisstovan

Skrá fyri Veðurlagsdagin 2026

Dagur: Hósdag 23. apríl 2026, kl. 13-16 Staður: Kongshøll

Ein dagur, har veðurlagsbroytingar á ymsan hátt verða settar í føroyskan samanhang.

Tema 2026: Ávirkan - verandi og væntandi ávirkan av veðurlagsbroytingum í Føroyum

Allar tíðir eru við spurningum.

Kl.	Evni
13:00	Vælkomin <i>Eyðdis Hartmann Niclasen, landsstýrisfólk í umhvørvismálum</i>
	Innleiðing
13:07	Um Veðurlagsdagin 2026 <i>Sigurð í Jákupsstovu, Umhvørvisstovan</i>
13:10	Veðrið í 2025 - samanborið við seinasta klimanormal <i>Turið Laksá, Veðurstova Føroya</i>
13:30	Globale klimaforandringer - fra forskning til handling <i>Adrian Lema, leiðari á Nationalt Center for Klimaforskning, Danmarks Meteorologiske Institut</i>
14:00	Steðgur 15 min.
14:15	Veðurlagsbroytingar og lív í havinum <i>Sólvá Jacobsen, Havstovan</i>
14:30	Um hvussu ein heitari heimur ávirkar regn í tí Norðuratlantiska økinum <i>Andrea Vang, PhD-lesandi á Niels Bohr Institut, Københavns Universitet og Danmarks Meteorologiske Institut</i>
14:50	Tilmælið um hækkandi vatnstøðu <i>Hergeir Teitsson, Umhvørvisstovan</i>
15:05	Steðgur 15 min.
15:20	Metadátur um náttúru- og umhvørvisdátur <i>Halla Weihe Reinert, Umhvørvisstovan</i>
15:30	Uppgerð av vakstrarhúsgassi 1990-2025 <i>Maria Gunnleivsdóttir Hansen, Umhvørvisstovan</i>
15:45	Høvi at seta spurningar
	Samanumtøka
15:55	Við støði í dagsins framløgum verður tikið samanum <i>Bárður A. Niclasen, Veðurstova Føroya</i>
16:00	Endi

Hesin árligi Veðurlagsdagurin er eitt gott og týðningarmikið alment tiltak.

Ikki bara tí at talan er um eitt tvørfakligt samstarv, sum savnar nógva vitan, sum granskarar, undirvísarar, fulltrúar, umsitarar og onnur hava innan veðurlagsøkið, men tí henda vitan verður miðlað og gjørd skillig og atkomulig fyri okkum øll, lærd sum leikfólk.

Her fáa vit eitt felags grundarlag at byggja á. Tað ger tað lættari hjá bæði fakfólki og teimum, sum taka avgerðir, at taka støði í veruleikanum – og ikki í gitingum.

Ein av teimum mest ítøkiligum avbjóðingunum, vit standa yvirfyri, er hækkandi vatnstøða í heimshøvunum. Mátingar vísa, at sjóvarmálin hjá okkum longu er hækkaður umleið 10 cm seinastu 30 árin. Og fram ímóti ár 2100 má roknast við, at hann hækkar millum 38 og 68 cm afturat. Tað er í versta føri ein heilan metur uppá 100 ár. Tað er øgiliga nógv og hefur stórar avleiðingar. Ikki bara fyri náttúruna – men eisini fyri okkara búsetingar, okkara infrakervi og okkara búskap. Tí er tað týðningarmikið, at vit arbeiða proaktivt og tillaga okkara samfelag til ávirkanina frá veðurlagsbroytingum innan øll øki í samfelagnum.

Tilmælini, sum verða lögð fram í dag, um m.a. bygging og hækkandi vatnstøðu, eru eitt gott dømi um, hvussu vit kunnu brúka vitan til í tøkum tíma at gera neyðugar tillagingar, sum framtíðartryggja okkara samfelagsmenning á ein kostnaðareffektivan hátt.

Samgongan hevur sett sær fyri at orða ein greiðan og realistiskan veðurlagspolitikk, sum byggir víðari á galdandi orku- og veðurlagspolitikk. Og sum við ítøkiligum átøkum vísir leiðina til, hvussu vit alsamt kunnu røkka settum málum. Vit hava tørv á fleiri ítøkiligum átøkum innan fleiri geirar í samfelagnum. Vit hava tørv á regluligari dagføring. Og vit hava tørv á nýhugsan og kapping innan grønar orkuloysnir og orkuskipti. Tí hetta snýr seg ikki bara um at minka útlát. Tað snýr seg eisini um at menna nýggjar loysnir og skapa nýggjar móguleikar.

Ein týðandi boðskapur frá undanfarnum Veðurlagsdøgum er, at tað er ikki nóg mikið, at fakfólk vita. Fólkíð skal skilja støðuna, og hvat vit kunnu gera heima í Føroyum, og hví tað gevur góða meining. Vit mugu duga betur at greiða frá, hvat er upp á spæl. Tí uttan breiða undirtøku í samfelagnum verður virknaðurin av veðurlagspolitikkinum og samtyktu átøkunum ikki nóg sterkur.

At enda vil eg bara siga: eg eri sera fegin um, at Veðurlagsdagurin er vorðin eitt fast afturvendandi tiltak. Eitt stað har vit steðga á og á ein skilligan hátt fáa serverað ta serfrøðingavitan, sum føroyskir stovnar hava brúkt ár um at byggja upp. Vitan, sum í ár setir fokus á, hvussu vit kunnu fyrireika okkum til hækkandi sjóvarmála og meiri glopraregn. So vit kunnu brynja okkara samfelag at gerast meiri mótstøðuført til at standa ímóti framtíðar veðurlagsbroytingum.

Takk tit, sum leggja fram og deila tykkara vitan. Takk tit øll, sum hava fyriskipað dagin. Og takk tit, sum eru komin at lurta, spyrja og kjakast. Við ynski um ein góðan og gevandi Veðurlagsdag 2026.

Takk fyri

Innleiðing

Eftir framløguna hjá Eyðdis bjóðaði Sigurð í Jákupsstovu, stjóri á Umhvørvisstovuni, eisini vælkominn og greiddi frá skránni fyri Veðurlagsdagin.

Sigurð í Jákupsstovu, Umhvørvisstovan

Samandráttir av framløgum

Á næstu síðunum eru samandráttir av framløgunum, sum vórðu hildnar á Veðurlagsdegnum 2026. Samandráttirnir eru settir upp í somu raðfylgju, sum framløgurnar standa í skránni, sí s. 4. Umframt stuttan samandrátt er roynt at fáa til vega upplýsingar um atgongd til viðkomandi dátur, serliga tíðarrøðir ella annað viðkomandi.

Veðrið í 2025 - samanbórið við seinasta klimanormal

Turið Laksá, Veðurstova Føroya

Samandráttur

Eitt miðal av veðurmátinum í einum 30 ára tíðarskeiði verður kallað ein klimanormalur. Hesar verða brúktar til at samanbera broytingar í veðurlagnum frá eldri tíðarskeiðum til í dag, og hvat verður væntað í framtíðar veðurlagi. Seinasti klimanormalurin, sum er gjørdur, er fyri árin 1991-2020, og er hesin brúktur at samanbera veðurmátinum í Havn í 2025 fyri at siga okkurt um, hvussu veðrið var í 2025.

Hitamátingar vísa ein kláran tendens til, at 2025 var eitt heitt ár. Einans 2 mánaðir vóru kaldari enn klimanormalurin: januar (- 0,6 stig) og november (- 0,5 stig). Allir aðrir mánaðir vóru heitari enn klimanormalurin (millum 0,5 stig og 2,4 stig heitari). Serliga februar og desember vóru serliga heitir, tá var miðalhiti í 2025 0,4 stig heitari enn miðal av 'mesta hita' í klimanormalinum. Bytt í árstíðir vóru allar árstíðir í 2025 heitari enn klimanormalurin (millum 0,5 stig og 1,5 stig heitari).

Avfalsmátinum vísa ein kláran tendens til, at 2025 var eitt turt ár. Mars, mai og juni vóru yvir miðal vátir, men ikki met vátir. Allir aðrir mánaðir vóru undir miðal

	<p>vátir, men ikki met turrir. Í apríl var 1,7 mm meira regn enn tann turrasti máldi apríl mánaður árin 1991-2020, hann var tí nær við at vera tann turrasti. Býtt í árstíðir varð várið og summarið í 2025 nakað tað sama sum í klimanormalinum, meðan heystið og veturin vóru turrari í 2025 enn í klimanormalinum. Samlað avfall í 2025 var væl minni, og tí var 2025 væl turrari enn klimanormalurin.</p> <p>Vindmátningar vísa ein kláran tendens til, at 2025 var eitt ár við minni vindi. Oktober var einasti mánaðurin, har tað var meiri vindur (0,6 m/s meira enn klimanormalurin). Í februar, mai, juni og august var næstan sami vindur (0,1 m/s á muni). Allir aðrir mánaðir var minni av vindi í 2025 enn í klimanormalinum (millum 0,3 m/s og 1,9 m/s minni). Allar árstíðirnar í 2025 var minni av vindi enn í klimanormalinum.</p>
Tíðarrøð o.a.	Veðurmátningar í Havn
Atgongd til dátur ella metadátur	Sí undirsíður á www.vedur.fo , t.d. eru øll hagtøl samlað her: www.vedur.fo/fo/savn/hagtoel .
Tilmæli	At halda áfram at gera veðurmátningar fyri Føroyar og viðgera tey á best møguligan hátt
Samband	Turið Laksá, Veðurstova Føroya turidl@vorn.fo www.vedur.fo
Framløgjan	Trýst her

Turið Laksá, Veðurstova Føroya

Globale klimaforandringer – fra forskning til handling	
Adrian Lema, Danmarks Meteorologiske Institut (DMI)	
Samandráttur	<ul style="list-style-type: none"> • Hvem er DMI & NCKF? • Seneste trends for global opvarmning og forventninger for 2026 og 2027 • Status på 1,5 grader-målet, hvor er vi på vej hen og overshoot • Scenarier frem mod 2100, ekstremt vejr og globale risici og konsekvenser • Klimaforandringer i Færøerne – temperatur og nedbør historisk og i fremtiden • AMOC: Projektioner, færøstrømmen og konsekvenser ved et potentielt kollaps • Klimatjenester og klimavidenskabelig rådgivning, herunder KlimaAtlas • Den danske, grønlandske og færøske komité for FN's tiår for havet
Atgongd til dátur ella metadátur	<p>Data til om klimaforandringer på Færøerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Historisk: Figurene blev produceret specifikt til dette oplæg af klimatologerne på DMI. - Fremtid: IPCC WGI Interactive Atlas <p>Data for klimaprojektioner i Danmark – KlimaAtlas – kan tilgås her: Introduktion til KlimaAtlas DMI</p>
Samband	<p>Adrian Lema, Chef for Nationalt Center for Klimaforskning, Danmarks Meteorologiske Institut</p> <p>AdLe@DMI.dk</p> <p>www.dmi.dk</p>
Framløgjan	Trýst her

Adrian Lema, Nationalt Center for Klimaforskning, DMI

Veðurlagsbroytingar og lívið í havinum

Sólva Jacobsen, Havstovan

Samandráttur

Framløgan viðger veðurlagsbroytingar í føroyskum sjóðki við serligum denti á hitabroytingar og teirra ávirkan á lívið í havinum, serliga kring Føroyar.

Føroyar liggja í einum øki, har heitur og kaldur sjógvur mætast, og tí eru smáar hitabroytingar serliga týðandi. Framløgan vísir, at sjóvarhitin er øktur umleið 1 °C síðan 1910'ini, samstundis sum sveiggj síggjast orsakað av natúrligum variatiónum. Hetta merkir, at hóast ein greið langtíðar hitaøking er staðfest, so er vistskipanin fløkt og ávirkað av fleiri faktorum.

Hiti hevur beinleiðis ávirkan á lív í havinum, serliga tí at flestu sjóverur eru ektotermar, har kropshitin fylgir umhvørvinum. Øktur hiti økir um evnaskiftið og kann broyta vøkstur, búning og yvirlivlisi. Samstundis hava flestu sløg eitt ávíst hita-optimum, og tá hitin fer upp um hetta, kunnu negativ árin vísa seg. Dømi úr framløguni vísa, at reyðæti trívist best millum 6 og 10°C, meðan toskur hevur eitt líknandi, men nakað breiðari optimum, og nebbasild hevur eitt lægri optimum og er sostatt sárbærari fyri hitaøking.

Framløgan vísir fleiri dømi um, hvussu lívfrøðiligar skipanir longu eru ávirkaðar av øktum hita:

- Toskur í norðara økinum á føroyska landgrunninum er bæði fluttur eystureftir í kaldari øki og gýtir umleið ein mánað fyrr, samanborið við eldri lýsingar (Ottosen et al., 2018).
- Kanningar benda á, at nebbasild kann vera nær við sítt ovara hitamark, har sjálvst smáar hitaøkingar kunnu hava stórar avleiðingar fyri orkugoymslur og yvirlivlisi (Eliassen, 2013).
- Gýtingin hjá reyðæti síðst í apríl er minkað (Jacobsen et al., 2022).

Hóast hiti er ein týðandi drívvari, vísir framløgan eisini, at hann ikki einsamallur kann forklára allar broytingar. Til dømis hevur styrkin í subpolara meldrinum ávirkan á umhvørvisviðurskiftini. Og faktorar sum fiskiskapur og føðitilgongd hava ein týðandi leiklut í tilgongd hjá fiskastovnum. Hetta sæst m.a. við, at toskastovnurin á Føroyabanka batnaði eftir eitt langt veiðubann, hóast hitin har er hægri enn á landgrunninum.

Dátugrundarlagið fyri hita í sjónum kring Føroyar er rímiliga gott við tíðarrøðum frá Havstovuni síðan 1990'ini (summar longri og aðrar styttri) og eldri hitamátingum aftur til 1910'ini. Hetta ger tað møguligt at fylgja bæði langtíðarbroytingum og styttri sveiggjum í veðurlagnum. Kortini eru tíðarrøðirnar framvegis avmarkaðar, tá talan er um at staðfesta greið sambond millum hita og lívfrøðiligar broytingar. Samstundis er óvissa um, hvussu veðurlagið fer at hátta sær frameftir, og um broytingar í havstreymaskipanini í Norðuratlantshavi, eitt nú AMOC, fara at broyta hitaviðurskifti í føroyskum øki.

Tíðarrøð o.a.

- Hiti á Landgrunninum (1914-2025) [Leinki](#)
- Toskatilgongd (1957-2025) [Leinki](#)
- Hýsutilgongd (1957-2025) <https://www.hav.fo/fisk/hysa/>
- Umframt aðrar styttri tíðarrøðir [Tíðarrøðir - Havstovan](#)

Atgongd til dátur	www.hav.fo og dátugrunnurin hjá Havstovuni
Tilmæli	Samanumtikið vísir framløgan, at sjóvarhitin kring Føroyar er øktur, og at hetta longu hevur ávirkan á lív í havinum, bæði við broyttari gýting, útbreiðslu og lívvirkisføri (fysiologi) hjá sjóverum. Samstundis er greitt, at samanspælið millum veðurlag, havstreymar og lívfrøðiligar skipanir er fløkt. Tí er framhaldandi yvirvøka av hita, havstreymum og lívfrøðiligum broytingum í sjónum (serliga av æti, gýting og tilgongd av fiski) og langar tíðarrøðir alneyðugar fyri at skilja og meta um framtíðar ávirkan av veðurlagsbroytingum á føroyska havumhvørvið.
Samband	Sólvá Jacobsen, Havstovan SolvaJ@hav.fo www.hav.fo
Framløgan	Trýst her

Sólvá Jacobsen, Havstovan

Hvussu ein heitari heimur ávirkar regn í Norðuratlantiska økinum	
Andrea Vang, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet og DMI	
Samandráttur	<p>Frá eygleiðingum vita vit, at avfalsmynstrini broytast um allan heimin. Eisini um okkara leiðir. Tá heimurin hitnar, kann luftin innihalda meira vætu, og samstundis fordampar meira. Afturat hesum broytast sirkulatiósmynstrini so hvørt sum heimurin hitnar soleiðis, at vát øki gerast vátari og turr øki gerast turrari.</p> <p>Framløgán viðgjørði, hvørja ávirkan broytingin í mynstrinum hevur á avfalli í Føroyum og í økinum kring okkum.</p> <p>Framløgán var í tveimum pørtum. Fyrri parturin umrøddi tær størri “stórskala” broytingarnar í mun til alheima upphitingina og norðuratlantisku sirkulatióinina. Um hugt verður eftir mánaðarliga miðalavfallinum í Føroyum, sýnist tað sum, at alheims upphitingin ikki hevur nógva ávirkan á avfallið, men at avfallið í størri mun er tengt at sirkulatiósmynstrinum í Norðuratlantiska økinum</p> <p>Seinni parturin kannaði, hvussu støku avfalsendingarnar (events) broytast í Norðuratlantiska økinum. Her brúktu vit eina algoritmu, sum kann spora og flokka tey ymisku atmosferisku fyribrigdini, eitt nú avfall. Verður hugt eftir teimum støku avfalsendingunum, sær tað ikki út til, at tað regnar oftari um okkara leiðir, men intensiteturin í avfallinum er øktur. Við øðrum orðum: tað regnar meira, tá ið tað regnar.</p>
Tíðarrøð o.a.	<p>Heiti: ERA5 Tíðarskeið: 1940-2024</p> <p>Eigari: Copernicus Climate Change Service, European Centre for Medium-Range Weather Forecasts</p>
Atgongd	https://cds.climate.copernicus.eu/datasets/reanalysis-era5-pressure-levels?tab=overview
Tilmæli	Tað er umráðandi at kanna avfalsmynstur og sirkulatióin nærri við modellum við hægri uppløysn, sum eru ávegis. Sum nú er, eru Føroyar ikki uppløystar í teimum stóru klimamodellunum. Í juni 2026 kemur eitt nýtt model, har Føroyar eru uppløystar.
Samband	Andrea Vang, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet, andrea.vang@nbi.ku.dk
Framløgán	Trýst her

Andrea Vang, Københavns Universitet og DMI

Tilmæli um hækkandi vatnstøðu	
Hergeir Teitsson, Umhvørvisstovan	
Samandráttur	<p>Allir stovnar handan Veðurlagsdagin hava í felag arbeitt við einum tilmæli til viðkomandi myndugleikar um, at tað er neyðugt at taka atlit til hækkandi vatnstøðu í framtíðar samfelagsútbýgging. Framløgjan var ein almenn framløga av hesum felags tilmæli, sum eisini er send øllum viðkomandi myndugleikum.</p> <p>Víst var á bæði globalu gongdina, har metingarnar eru grundaðar á nógv vísindaligt tilfar. Somuleiðis varð víst á ta lokalu gongdina í Føroyum grundað á tøkum dátum. Í báðum førum er greitt frá, at vatnstøðan hækkar, og at ferðin á vatnstøðuhækkingini veksur.</p> <p>Greitt varð frá IPCC-AR6 framlitini, og hesi góvu ítøkiligar metingar fyri, hvar vatnstøðan í Føroyum kann vera í framtíðini.</p>
Tilmæli	<ol style="list-style-type: none"> 1. At landið orðar eina <i>landsætlan fyri tillagingar til veðurlagsbroytingar</i> við greiðum málum og atlitum m.a. fyri bygging og útbýgging í økjum fram við sjónum. 2. At avvarðandi byggimyndugleikar, bæði land og kommunur, gera eina <i>langskygda váðameting</i> í sambandi við allar byggingar og útbýggingar í økjum fram við sjónum.
Samband	<p>Hergeir Teitsson, Umhvørvisstovan</p> <p>HergeirT@us.fo</p> <p>www.us.fo</p>
Framløgjan	<p>Trýst her</p>

Hergeir Teitsson, Umhvørvisstovan

Metadátugrunnurin fyri náttúru- og umhvørvisdátur - veðurlagsdátur

Halla W. Reinert, Umhvørvisstovan

Samandráttur

Tørvur er á einari felags skipan fyri føroyskar náttúru- og umhvørvisdátur, herundir eisini veðurlagsdátur.

Í dag finnast nógvar dátur um bæði lívfrøðiliga og ikki-lívfrøðiliga náttúru og umhvørvi í Føroyum. Avbjóðingin er, at hesar dátur ofta eru goymdar í ymiskum formatum á ymiskum stovnum. Hetta ger tað tvørligt at finna, samanbera og brúka dáturnar. Í ringasta føri er vandi fyri, at dátur, sum ikki verða skrásettar, við tíðini verða gloymdar ella hvørva.

Loysnin er ein *metadátugrunnur* – sum er ein skipaður grunnur við dátum um dátur. Metadátur svara spurningum sum: hvør hevur gjørt og hvør eigur dáturnar? Hvat snúgva tær seg um? Nær og hvar eru tær savnaðar? Hvussu eru tær goymdar, og hvussu fær ein atgongd til tær?

Metadátugrunnurin goymir ikki sjálvar dáturnar men gevur eitt yvirlit yvir, hvørjar dátur eru tøkar. Hetta er eisini ein fyrimunur, tá talan er um viðkvæmar dátur, sum ikki eru almennar.

Framløgjan vísti eitt ítøkiligt dømi, har veðurlagsdátur, í hesum føri søguligar mátingar av vatnstøðu í Føroyum, sum Hergeir Teitsson og Sissal V. Erenbjerg lögdu fram á VLD25, vórðu skrásettar í metadátugrunninum.

Metadáturnar verða síðani lættar at finna á einum stakkorti á foroyakort.fo, sum í løtuni verður ment.

Arbeiðið vísti, hvussu trupult tað kann vera at finna neyvar upplýsingar um eldri dátur, og staðfesti samstundis, hvussu umráðandi tað er at skráseta góðar metadátur frá byrjan.

Metadátugrunnurin: <https://www.us.fo/vitanargrunnur/metadatumrunnur/>

Tilmæli

At allar náttúru- og umhvørvisdátur verða skrásettar í meta-dátugrunninum, eisini eldri og viðkvæmar dátur.

Samband

Halla Weihe Reinert, Umhvørvisstovan,
HallaR@us.fo
www.us.fo

Framløgjan

[Trýst her](#)

Halla Weihe Reinert, Umhvørvisstovan

Uppgerð av vakstrarhúsgassi, 1990-2025	
Maria Gunnleivsdóttir Hansen, Umhvørvisstovan	
Samandráttur	<p>Umhvørvisstovan ger á hvørjum ári uppperð yvir útlát av vakstrarhúsgassi í Føroyum. Uppgerðin verður gjørd eftir vegleiðing hjá millumtjóða veðurlagsráðnum IPPC. Frágreiðing um uppperðina fyri útlátið í 1990-2025 varð givin út í mai 2025.</p> <p>Útlátið av vakstrarhúsgassi í Føroyum í 2025 kann skipast í fimm høvuðsbólkar: Orka (84 %), Ídnaðargassir og -vørur (4 %), Landbúnaður (8 %), Lendisnýtsla (3 %) og Burturkast (1 %).</p> <p>Tey 84 prosentini av útlátinum, sum stavar frá oljunýtslu, eru býtt soleiðis millum keldurnar til útlátið: fiskiskip (31 %), el- og hitaframleiðsla (17 %), akfør (10 %), ídnaður (10 %), húsarhald (7 %), onnur skip (6 %) og handlar og stovnar (3 %).</p> <p>Meginparturin av útlátinum er koltvílta (CO₂). Restin er dinitrogenoxid (N₂O), metan (CH₄) og ymisk vakstrarhúsgass, ið innihalda fluor, sonenvd f-gass, ið m.a. verða brúkt í køliskipanum og hitapumpum</p> <p>Samlaða útlátið varð 0,5 % hægri í 2025 enn í 2024. Um útlensk fiskiskip ikki vera tald við, hækkaði útlátið við 5 %. Generelt eru tað sveiggj í oljunýtsluni og harvið útlátinum frá útlenskum fiskiskipum, sum elvir til sveiggj í samlaða útlátinum fyri Føroyar.</p> <p>Við at indeksera útlátið í ymisku útlátsbólkunum aftur til ár 2010 sæst, at tað einans eru húsarhald, handlar og stovnar, sum hava minkað útlátið munandi (30 %) í tíðarskeiðinum 2010-2025.</p>
Tíðarrøð o.a.	Útlát av vakstrarhúsgassi í Føroyum, 1990-2025, Umhvørvisstovan
Atgongd til dátur	Útlát av vakstrarhúsgassi - Umhvørvisstovan
Samband	Maria Gunnleivsdóttir Hansen, Umhvørvisstovan MariaGH@us.fo www.us.fo
Framløga	Trýst her

Maria Gunnleivsdóttir Hansen, Umhvørvisstovan

Samanumtøka

Bárður A. Niclasen, leiðari á Veðurstovu Føroya, tók samanum Veðurlagsdagin 2026.

Nógv áhugavert var komið fram á degnum, og Bárður endurtók stutt nakað úr øllum framløgunum.

Evnið á degnum var verandi og væntandi ávirkan av veðurlagsbroytingum í Føroyum. Í stuttum heldur gongdin á. Mongdin av vakstrarhúsgassum er økjandi, tað heldur fram at hitna, vatnstøðan heldur á at hækka, og framrokningar siga enn frá stórum broytingum í væntu. Eisini kom fram, at fiskasløg við Føroyar eru farin at broyta atburð, so hvørt sjógvurin hitnar.

Ein eyðsæddur munur var á føroysku framløgunum og framløguni hjá Adrian Lema frá Nationalt Center for Klimaforskning. Adrian kundi, umvegis danska veðurlagsatlassið, koma við ítøkiligari ráðgeving til hvørja einstaka danska kommunu um væntaðar broytingar í glopraregni, turki, stormflóð o.a. í teirra økjum. Føroysku framløgurnar umboðaðu hinvegin heldur innleiðandi kanningar og átøk, sum røðararnir hildu áttu at fingið meiri kanningartíð, tó at tey sjálvi ikki hava umstøður til tess.

Bárður helt, at ynsktu vit veruliga at kenna og kunna tillaga okkum til komandi veðurlagsbroytingar, hevði eitt føroyskt veðurlagsatlas verið eitt munagott fyrsta stig.

Bárður A Niclasen, Veðurstova Føroya

Tilfar

Samanumtøkur, framløgur, myndir og tilfar annars frá Veðurlagsdøgum, sum eru fyriskipaðir higartil, er tøkt her :

[Veðurlagsdagurin 2024](#) Tema: *Er føroyska veðurlagið broytt?*

[Veðurlagsdagurin 2025](#) Tema: *Hvussu handfara vit veðurlagsbroytingar?*

[Veðurlagsdagurin 2026](#) Tema: *Ávirkan av veðurlagsbroytingum*

